

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122450560
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Sopková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:6122450560.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Sopkovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a Mgr. Ivany Šlesarovej v spore žalobcu Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom 814 99 Bratislava, Cintorínska 21/21, IČO: 35 776 005, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., D. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Gürtlerom, advokátom so sídlom 058 01 D., E. XXXX/XX, IČO: 31 314 759, o zaplatenie 1.840,- eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 9C/2/2023-112 zo dňa 20. septembra 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej sa **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie v záhlaví identifikovaným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia 1.840,-eur ako refakturácie nákladov za leteckú prepravu 4 osôb na základe „Prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany vo forme repatriácie“ - let z F., G. H. do C. dňa 31.03.2020. Žalovanej súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

1.2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol písomné vyjadrenia strán a popísal skutkové okolnosti, zistené z vykonaného dokazovania: žalobca od žalovanej uplatňuje nárok - refakturáciu nákladov za 4 osoby za leteckú prepravu na základe „Prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany vo forme repatriácie“ - let z F., G. H. do C. dňa 31.03.2020. Žalobca je poverenou osobou v zmysle zákona

č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a pohľadávka bola na SK, a.s. postúpená na konsolidáciu na základe Dodatku č. 1 k Zmluve o vymáhaní pohľadávok štátu č.1/2022/MZVEZ SR zo dňa 03.08.2022, ktorý bol zverejnený v Centrálnom registri zmlúv dňa 08.08.2022 pod ID zmluvy 6763682. MV SR vykonalo repatriačný let dňa 31.03.2020

z F. na území Slovenskej republiky, ktorým bola repatriovaná aj žalovaná a jej traja rodinní príslušníci, na základe požiadavky Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej MZVEZ SR), pričom tieto náklady boli následne fakturované MZVEZ SR, ktoré ich uhradilo 06.08.2020 vo výške 29.247,15 eur. Žalovaná na pojednávaní k veci uviedla, že na F. bola s matkou, ktorá mala 67 rokov a s dvomi mal. deťmi. Krátko po prilete mala mama úraz, mala zašívajú ruku. Potom prišli covidové opatrenia, dva týždne boli uzatvorení, nemohli vychádzať z apartmánov, po uliciach chodili vojenské vozidlá, vrtuľníky. Jej manžel bol v D. a tiež riešil spôsob návratu. Telefonovala s konzulom, či nie sú možnosti repatriačných letov, povedal, že o nijakej takej forme nevie. Krátko na to sa oneskorene

dozvedeli, že bola možnosť odletieť českým repatriačným letom. Potom začali komunikáciu s MZVEZ SR, prišla ponuka odísť autobusom z I., na čo napísala, že sa nedokáže dostať do I., jej mama bola po úraze

a trajekty nechodili. Potom prišla ponuka na repatriačný let, dokumenty podpisovala v strese, podľa jej názoru pod nátlakom. Všade v médiách sa hovorilo, že covid zasahuje starých ľudí, ona len chcela v zdraví dostať mamu domov. Ten papier podpísala, lebo nevedela, či takáto možnosť bude a ako dlho to bude trvať. Následne po prilete dodržali všetky opatrenia, boli

v repatriačnom centre, všetky procedúry podstúpili, uhradili tam stravu, ubytovanie, ale s týmto nárokom nesúhlasí. Lekár jej neodporúčal odletieť 02.03.2020, bolo to preto, že mama musela absolvovať kontrolu, musela jej byť daná dole sadra a doktor vyhodnotil, kedy je to vhodné. Manžel išiel z D. repatriačným letom Českej republiky a nič neplatil. Podľa Dodatku k zmluve o vymáhaní, uzavretej medzi Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a žalobcom, podľa § 14 a nasledujúce zákona číslo 374/2014 Z.z., článku II. predmetom konsolidácie sú pohľadávky špecifikované

v prílohe číslo 1 k tomuto dodatku. V prílohe č.1 k Dodatku č.1 k zmluve o vymáhaní je uvedená pohľadávka voči žalovanej 1.840 eur. Zmluva o vymáhaní bola podpísaná 21.07.2022 za žalobcu I. J. ako podpredsedom predstavenstva žalobcu

a K. L. M., za MZVEZ SR členom predstavenstva žalobcu a N. N. O., riaditeľka finančného odboru sekcie ekonomiky a všeobecnej správy a N. F. E., generálny riaditeľ sekcie ekonomiky a všeobecnej správy, ktorého zastupovala

v rozsahu jeho práv a povinností ním určená riaditeľka odboru N. N. O.. Súd prvej inštancie poukázal na čl. 2, čl. 7 ods. 1-5 štatútu MZVEZ SR, smernicu č. 88 - Podpisový poriadok Slovenskej konsolidačnej, a.s. v znení dodatku č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4, čl. 11 ods. 7 Organizačného poriadku MZVEZ SR č. 34/2017 zo dňa 31. mája 2017. Podľa prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany vo forme repatriácie požiadala žalovaná MZVEZ SR o poskytnutie konzulárnej ochrany pri repatriácii podľa § 14g ods. 7

v spojení s ustanovením ods. 4 písm. e) zákona číslo 151/2010 Z.z. o zahraničnej službe

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zaviazala sa na požiadanie MZVEZ SR uhradiť v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky ekvivalent nákladov na účely repatriácie jej osoby a jej rodinných príslušníkov, ktorý sprevádzali na repatriačnom lete 31.03.2020, a to: I. B., D. B. a A. P.. Náklady boli určené 460 euro za jednu osobu. Podľa emailu od odosielateľa EMB Madrid adresovaného FINO/MZV bola zaslaná informácia o novej registrácii zo dňa 31.03.2020 žalovanej a jej rodinných príslušníkov. Podľa faktúry MZVEZ SR fakturovalo žalovanej 1.840 euro ako fakturáciu nákladov za 4 osoby za leteckú prepravu na základe prísľubu vo forme záväzku pri poskytnutí konzulárnej ochrany vo forme repatriácie dňa 31.03.2020. Faktúra bola doručená žalovanej 17.06.2020, žalovaná reagovala zaslaním vyjadrenia MZVEZ SR a následne sa písomne vyjadrilo MZVEZ SR. Ďalšou urgenciou

z 12.03.2021 bola žalovaná opätovne vyzvaná na úhradu pohľadávky. Žalobca ako listinný dôkaz predložil faktúru od dodávateľa, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre odberateľa MZVEZ SR z 28.07.2020 na sumu 29.247,15 eur za let C. - F. - G. H. - C. z 31.03.2020, na druhej strane faktúry sú rozpísané jednotlivé položky - špeciálne kvapaliny, dopravné náklady - preletové poplatky, stravné a catering. Ďalej predložil e-mailovú komunikáciu, z ktorej vyplývalo, že na repatriačný let z F. bolo predbežne prihlásených 56 osôb. Žalovaná k vyjadreniu pripojila i z MZVEZ SR vyžiadaný zoznam repatriačných autobusových spojov, oznam z internetovej stránky MZVEZ SR o tom zabezpečilo repatriáciu z H., prehľad vyžiadaný podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, uskutočnených autobusových spojoch na repatriáciu autobusmi, ktorá bola v úhrne fakturovaná vo výške 449054,87 eur, tiež ďalšie stránky týkajúce sa repatriácie občanov. Podľa rozhodnutia o žiadosti o sprístupnenie údajov Úradu vlády SR z 18.05.2023 neboli niektoré informácie poskytnuté (zápisnica z rokovania vlády). Tiež MZVEZ SR nemá informácie koľko občanov bolo repatriovaných autobusmi. Podľa faktúry spoločnosti Q. F. A. táto spoločnosť fakturovala za repatriáciu MZVEZ SR - autobusom 10.733,15 eur za cestu P. -I.- E. -P. pre 17 repatriovaných osôb. Tiež bolo preukázané, že MZVEZ SR fakturovalo za repatriáciu Q. republiky 7.820 eur podľa bodu 9 Nariadenia EU 2015/637. Súd prvej inštancie sa oboznámil i so žiadosťami o sprístupnenie informácií právneho zástupcu žalovanej, s rozhodnutiami o týchto žiadostiach s kópiami stránky ministerstva obrany a MZVEZ SR, získanými údajmi o repatriačných nákladoch za autobusovú dopravu. Právny zástupca žalovanej žiadal oboznámiť sa s vyjadreniami vtedajšieho Ministra MZVEZ SR, doplniť zápisnicu z rokovania vlády a zvukový záznam

z rokovania vlády z 18.03.2020, tiež akým spôsobom sú vymáhané náklady na repatriačné lety uskutočnené kvôli p. Q. a teroristke z N., tiež súkromné lety p. prezidenta E. z C. do D. a späť. Súd

prvej inštancie tieto návrhy na doplnenie dokazovania zamietol, pretože považoval doposiaľ vykonané dôkazy za dostatočné pre rozhodnutie.

1.3 Právne vec súd prvej inštancie posúdil podľa § 2, § 5 ods. 1, 2, § 8 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou, § 14g ods. 1-8, § 14h ods. 1-15 zákona č. 151/2010 Z.z. o zahraničnej službe, § 110, § 101, § 20 ods. 2, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 14 ods. 3 zákona o pohľadávkach štátu. Uviedol, že pokiaľ žalovaná namietala nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, pretože dodatkom č. 1 k Zmluve o vymáhaní pohľadávok štátu č. 1/2022/MZVEZ SR nedošlo k riadnemu postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu, s týmto tvrdením sa nestotožnil. Uzavretím predmetného dodatku č. 1 v súlade s § 14 a nasl. zákona

o pohľadávkach štátu MZVEZ SR postúpilo na Slovenská konsolidačná, a.s. právo uplatňovať žalovanú pohľadávku. Podľa článku 11 ods. 7 Organizačného poriadku Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 34/2017 zo dňa

31. mája 2017 (ďalej len „Organizačný poriadok“) generálneho riaditeľa zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností v čase jeho neprítomnosti nepresahujúcej dva týždne spravidla ním určený riaditeľ odboru. Predmetný dodatok č. 1 za MZVEZ SR podpisovali podľa tvrdenia žalobcu osoby oprávnené v súlade s § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka a Organizačným poriadkom, pričom nebolo preukázané, že by zamestnanci MZVEZ SR svoje oprávnenie konať v mene právnickej osoby podpísaním predmetného dodatku č. 1 prekročili. Žalovaná ďalej namietala premlčanie žalovaného nároku. Súd prvej inštancie uplatňovaný nárok nepovažoval za nárok z prepravy podľa § 760 Občianskeho zákonníka, ktoré podlieha premlčaniu podľa § 108 Občianskeho zákonníka. Toto zákonné ustanovenie je možné aplikovať len ak jeho podkladom je zmluva o preprave osôb, na základe ktorej vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas, čo sa v tomto prípade nestalo. V súdnej veci išlo

o nárok na úhradu finančných nákladov na konzulárnu ochranu poskytnutú podľa zákona

o zahraničnej službe, ktoré podlieha premlčaniu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, teda všeobecnej premlčacej dobe v dĺžke 3 rokov. Let sa uskutočnil 31.03.2020, náklady bolo možné prvýkrát uplatniť 01.04.2020 a žaloba bola podaná 28.10.2022. Tiež možno súhlasiť

s argumentáciou žalobcu, že žalovaná sa prísľubom vo forme záväzku zaviazala zaplatiť svoj dlh určený čo do výšky i dôvodu, teda nárok žalobcu podľa § 110 Občianskeho zákonníka podlieha premlčacej dobe v dĺžke trvania 10 rokov. Žalovaná sa tiež v konaní dožadovala ochrany ako spotrebiteľ. MZVEZ SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť zahraničnej politiky a vzťahy Slovenskej republiky k ostatným štátom, medzinárodným organizáciám a zoskupeniam a európskym inštitúciám, ktorý nemá postavenie dodávateľa

v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka; nevykonáva žiadnu obchodnú ani podnikateľskú činnosť (obdobne ako v prípade ŠFRB: uznesenie NS SR sp. zn.

4Cdo/106/2018, uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/9/2019, uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/164/2020). Z týchto dôvodov podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaná nemá postavenie spotrebiteľa. Žalovaná sa domáhala ochrany i podľa zákona č. 365/2004 Z.z.

o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou. Súd prvej inštancie uviedol, že zásada rovnakého zaobchádzania sa uplatňuje v oblasti sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, vo vzdelávaní, pri poskytovaní tovarov a služieb ako je vymedzené v ustanovení § 5 tohto zákona. Z tohto dôvodu podľa názoru súdu - vzhľadom na posúdenie nároku - nemožno v tejto veci aplikovať antidiskriminačný zákon. Aj pri použití extenzívneho výkladu § 2 ods. 2 tohto zákona, každý je povinný zaobchádzať s každým rovnako bez ohľadu na možné rozdiely a odlišnosti prameniace v ľudskej prirodzenosti.

V danom prípade však prípadné rozdielne zaobchádzanie, tvrdené žalovanou, spočívalo

v rozdielnom prístupe k občanom podľa nimi zvolenej formy repatriácie. Podľa názoru súdu prvej inštancie, bolo MZVEZ SR podľa § 14h ods. 15 zákona o zahraničnej službe oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany, ktorá bola realizovaná MZVEZ SR formou repatriácie podľa § 14 g ods. 4 písm. e) zákona o zahraničnej službe. Súd mal za preukázané a nebolo sporné, že žalovaná požiadala o repatriáciu a táto sa aj zrealizovala repatriáčnym letom 31.03.2020 a podpísala prísľub vo forme záväzku, že členskému štátu, ktorého je štátnym občanom, uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu. Podľa názoru súdu boli žalobcom preukázané náklady, ktoré vznikli MZVEZ SR úhradou faktúry Ministerstvu vnútra SR č. fa 260038178, v súvislosti s týmto letom vo výške 29.247,15 eur. Z údajov a vyjadrení žalobcu nie je zrejmé, koľko slovenských občanov bolo týmto letom repatriovaných, koľko bolo českých občanov (podľa vyjadrenia žalobcu podľa vzájomnej dohody s

Českou republikou bezplatne) a koľko bolo repatriovaných občanov Rakúskej republiky. Pri zohľadnení celkového počtu repatriantov 56, je náklad na jedného 29.247,15 eur/56, teda 522,27 eur, teda žalobca uniesol bremeno preukázania výšky nákladov repatriáčného letu vo výške 460 eur na jednu osobu. Nebolo sporné, že repatriované so žalovanou boli tri ďalšie osoby. Súd mal tiež z výpovede žalovanej preukázané, že o repatriáciu žiadala a sľub podpisovala v situácii, keď zvažovala najvhodnejšiu formu repatriácie, s ohľadom na to, že sa vracala s matkou, jej matka vo veku 65 rokov mala zdravotné problémy a pri plánovaní odletu teda musela zohľadňovať odporúčenia ošetrojúceho lekára, tiež sa vracala s dvomi deťmi vo veku 10 a 5 rokov, teda možno súhlasiť, že repatriácia po mori a súši by bola riskantná a neprimerane zaťažujúca. Súd zobral do úvahy i okolnosti prijatých proticovidových opatrení na ostrove F., vyplývajúce nielen z výpovede žalovanej, ale aj zo skutočností známych súdu, teda, že opatrenia v R. boli prísne a obava žalovanej z toho, že jej matka alebo deti tam ochorejú a nebude im poskytnutá primeraná zdravotná starostlivosť s ohľadom na vtedy známe informácie o preťažení zdravotného systému napr. v F. boli dôvodné. Z § 14h ods. 8, 15 možno vyvodíť, že krízovú situáciu alebo núdzu osoby, ktorá žiada o konzulárnu ochranu zákon predpokladá. Preto sa súd nestotožnil ani s názorom žalovanej, že úkon - prísľub, ktorý nesporne podpísala žalovaná, je neplatný pre rozpor s § 37 a 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie však posudzoval vec i s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V tomto prípade podľa názoru súdu žalobca vykonával podaním žaloby právo ako jeden zo spôsobov realizácie občianskeho práva.

S poukazom na nezosporený fakt, že repatriácia lietadlom občanom Českej republiky bola poskytovaná MZVa EZ SR bezodplatne (tvrdenie žalobcu i žalovanej), že repatriácia občanov SR letmi, realizovanými Českou republikou, bola bezodplatná, ďalej na nezosporenú skutočnosť, že repatriácia občanov autobusom, bola bezodplatná, aj keď napr. v konkrétne predloženom prípade pri repatriácii spoločnosťou Q. F. A. predstavovali náklady repatriácie vzhľadom na počet osôb 631,36 eur na osobu, však súd prvej inštancie dospel

k názoru, že takýto výkon práva sa prieči dobrým mravom, pretože ide o výkon práva, ktorý je v rozpore s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti a elementárnou slušnosťou v spoločensky vhodnej miere a únosnosti. Tiež možno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že ak Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o vyžadovaní a schvaľovaní letov č. 50/2012 (tzv. vládny špeciál) - aj keď nejde o všeobecne záväzný predpis ako správne argumentuje žalobca -, uvádza vo svojom článku 3 ods. 2, že lietadlo môže vykonávať lety a) v stave núdze na odstránenie alebo zmiernenie následkov rôznych krízových situácií na zemi, napríklad živelná pohroma (najmä povodeň, lesný požiar), katastrofa, priemyselná, dopravná alebo prevádzková havária na území Slovenskej republiky a v zahraničí, c) na humanitárne účely, d) sanitné za účelom poskytovania pomoci osobám v tiesni a prepravy orgánov určených na transplantáciu a podľa čl. 4. ods. 3, tohto nariadenia bez úhrady priamych prevádzkových nákladov sú vykonávané aj lety uvedené v čl. 3. ods. 2 písm. a), b), c), e) až i), tak sa i na žalovanú, jej deti a jej matku mohli vzťahovať čl. 3 ods. 2) písm. a) prípadne c) vyššie uvedeného nariadenia, ktoré sú definované ako lety bez úhrady priamych prevádzkových nákladov (v stave núdze, na zmiernenie následkov krízových situácií na zemi, resp. humanitárne účely). Preto súd prvej inštancie žalobu, ktorou bol uplatňovaný nárok v rozpore s dobrými mravmi ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v konaní v celom rozsahu úspešná a preto jej patrí plná náhrada trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, v ktorom namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu. Uplatnil si i trovy konania. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nedostatočne odôvodnené. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, pretože súd vec nesprávne právne posúdil podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výkon práva sa v súdnej veci dobrým mravom neprieči. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 18Csp/3/2023 zo dňa 03.05.2023 v totožnej veci,

v ktorom súd za rovnakých podmienok vyhovel nároku žalobcu a súlad s dobrými mravmi odôvodnil tak, že „vo vzťahu k diskriminácii medzi leteckou autobusovou prepravou súd poznamenáva, že žalovanej bola ponúknutá možnosť repatriácie autobusovou prepravou, čo po zvážení okolností odmietla“.

Poukázal na odseky 22. a 23. napadnutého rozhodnutia, v zmysle ktorých je ním uplatnený nárok daný, dôvodný a preukázaný.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadrila dňa 20.11.2023 tak, že sa s ním nestotožňuje. Súd prvej inštancie riadne a dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým žalobu zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov konania. Rozpor s dobrými mravmi je jasný, zreteľný a preukázaný. Zdôraznila, že rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 18Csp/3/2023 zo dňa 03.05.2023, na ktorý žalobca poukazuje, bol napadnutý odvolaním. Zotrvala na svojej argumentácii, uvádzanej v prvoinštančnom konaní. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal jej nárok na náhradu trov konania. K vyjadreniu pripojila Sprístupnenie informácií podľa § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zo strany MZV a EZ SR zo dňa 06.11.2023, rozhodnutie MZV a EZ SR zo dňa 16.11.2023, oznámenie postúpenia žiadosti MV SR zo dňa 07.11.2023, rozhodnutie MV SR podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zo dňa 08.11.2023.

4. Ďalšie písomné vyjadrenia strán v spore podané neboli.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

6. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie, pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani to nevyžadoval dôležitý záujem.

7. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

10. Žalobca v odvolaní deklaroval uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, avšak z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne

neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

13. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

15. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd v prvom rade z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou, ktorá sa týka procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu možno konštatovať, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom prejednania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania.

16. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že na základe žiadosti žalovanej poskytol žalovanej a jej trom ďalším rodinným príslušníkom konzulárnu ochranu formou repatriácie podľa § 14 g ods. 4 písm. e) zákona č. 151/2010 Z.z. o zahraničnej službe, konkrétne leteckú dopravu štyroch osôb z F. na územie SR, dňa 31.03.2020, v súvislosti s pandémiou COVID - 19, pričom žalovaná podpísala podľa § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z.z. o zahraničnej službe príslub vo forme záväzku, že uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu. Žalobca tiež preukázal, že Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí SR vznikli v súvislosti s repatriáciou žalovanej a jej rodinných príslušníkov náklady vo forme úhrady faktúry Ministerstvu vnútra SR v súvislosti s uvedeným letom vo výške 29.247,15 eur a vzhľadom na počet prepravovaných osôb preukázal i náklady repatriačného letu v uplatnenej výške 460 eur na jednu osobu. Podľa názoru súdu prvej inštancie, bolo MZVEZ SR oprávnené požadovať úhradu finančných nákladov poskytnutej konzulárnej ochrany a z tohto hľadiska mal nárok žalobcu za preukázaný. Súd prvej inštancie však plnenie žalobcovi nepriznal s odôvodnením rozporu výkonu práv žalobcu, resp. MZVEZ SR, s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá kritériám riadneho odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že sudy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (napr.: rozsudok ESLP vo veci Van Hurk

v. Holandsko z 19.04.1994, č. 16034/90, bod 61). I Ústavný súd SR v tomto smere konštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (rozhodnutie sp.zn. IV. ÚS 115/03 zo dňa 03.07.2003). Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil. Hodnotenie vykonaných dôkazov obsahuje úvahy súdu prvej inštancie, ktoré majú logickú postupnosť a oporu v skutkových zisteniach. Zistený skutkový stav podriadil pod príslušné právne normy, ktoré vo veci aplikoval a túto aplikáciu vyjadril svojím myšlienkovým postupom. Odvolací súd je toho názoru, že formulácie použité súdom prvej inštancie v odôvodnení rozsudku sú určité a zrozumiteľné, odôvodnenie je ako celok presvedčivé a z hľadiska obsahu spĺňa aj kvalitatívnu požiadavku, a preto

je nedôvodná odvolacia argumentácia žalobcu ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a porušenia jeho práva na spravodlivý proces z tohto dôvodu.

18. V odvolacom konaní neboli žalobcom tvrdené a ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci samej. Prijaté právne závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

19. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd dodáva nasledovné:

20. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

21. Výkon práva predstavuje jeden zo spôsobov realizácie práva, ktorý však nie je bezhraničný a má svoje limity: právo (povinnosť) musí v dobe výkonu existovať; výkon práva nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných, nesmie dôjsť k zneužitiu práva alebo k jeho šikanóznemu výkonu; výkon práva nesmie byť uplatnený v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy, hoci sú nepochybne zákonným pojmom, nie sú zákonom presne definované. V zmysle odbornej literatúry (STRAPÁČ, Peter. § 3 [Výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Občiansky zákonník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 26) ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovať. Ide o súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečované i právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je potrebné v každom prípade posudzovať individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníka v príslušnom období a na jeho vtedajšie postavenie. Súlad s dobrými mravmi musí byť posudzovaný vždy bez ohľadu na to, že obsah bol výsledkom slobodnej dohody medzi účastníkmi a takisto bez ohľadu na to, kto prípadný rozpor s dobrými mravmi zaviniť alebo či niektorá zo strán bola v dobrej viere. Vybočenie z rámca zákonných podmienok výkonu práva (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) má za následok, že na inak zákonný výkon práva sa uplatňuje celý rad sankcií. Osobitnou sankciou je odopretie právnej ochrany. Neposkytnutie právnej ochrany však nemá za následok zmenu alebo zánik tohto práva, len zánik ochrany.

22. S poukazom na uvedené sa v prejednávanej veci odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobný nárok na úhradu nákladov na repatriáciu žalovanej a jej rodinných príslušníkov možno vzhľadom na konkrétne okolnosti tejto veci posudzovať ako výkon existujúceho práva žalobcu v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. I keď žalobca v konaní svoj nárok riadne preukázal a možno prisvedčiť záverom súdu prvej inštancie o jeho zákonnosti, dôvodnosti a správnosti, nemožno opomenúť ďalšie špecifické okolnosti veci, ktoré bránia tomu, aby súd mohol tomuto nároku žalobcu priznať súdnu ochranu. Rovnako ako súd prvej inštancie považoval odvolací súd v tomto smere za rozhodujúci nesporný fakt, že v rovnakom období, do ktorého spadá i žalovaný nárok, a dokonca i rovnakým letom, ako využila žalovaná a jej rodina, bola rovnakým subjektom poskytnutá bezodplatne repatriácia občanom Českej republiky a fakt, že vzhľadom na to, že oba štáty (Slovenská republika a Česká republika) si dohodli recipročnú repatriáciu svojich občanov, by žalovaná a jej rodinní príslušníci pri využití repatriácie lietadlom Českej republiky, teda iného štátu, boli transportovaní do vlasti bezodplatne. Navyiac, repatriácia formou autobusovej dopravy bola občanom SR taktiež poskytovaná bezodplatne. Je potrebné si uvedomiť i to, že príslušný subjekt je v zmysle § 14h ods. 15 zákona č. 151/2010 Z.z. o zahraničnej službe oprávnený - s prihliadnutím na okolnosti - (teda nie za každých okolností povinný) vyžiadať si od osoby príslub vo forme záväzku, že štátu uhradí finančné náklady na poskytnutú konzulárnu ochranu, pričom existujú výnimočné situácie, upravené napr. nariadením Ministerstva vnútra SR o vyžadovaní a schvaľovaní letov č. 50/2012, kedy je možné výnimočne, za účelom pomoci občanom vykonávať lety i bez úhrady priamych prevádzkových nákladov. Žalobca, i keď

dôvodí, že výkon práva nie je v rozpore s dobrými mravmi, v konaní neuviedol ani jeden dôvod, pre ktorý by situáciu, v akej sa ocitla žalovaná a jej rodina v marci 2020, nebolo možné považovať za tieseň, resp. krízu a z akého dôvodu nemožno ich prepravu do vlasti za situácie celosvetovej pandémie považovať za humanitárny let, ktorý je možné realizovať i bez úhrady zo strany občana SR (žalovanej a jej rodinných príslušníkov).

23. Vychádzajúc z uvedeného stavu je i podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore so základnými a všeobecne uznávanými a rešpektovanými zásadami mravného správania sa členov spoločnosti požadovať zo strany žalobcu úhradu nákladov repatriácie od žalovanej a jej rodinných príslušníkov ako štátnych občanov SR.

24. Za právne nevýznamné vzhľadom k uvedeným záverom, považoval odvolací súd poukaz žalobcu v odvolaní na závery Okresného súdu Prešov v rozsudku, týkajúcom sa obdobnej veci sp. zn. 18Csp/3/2023, zo dňa 03.05.2023, pretože rozhodovaním prvoinštančných súdov v obdobnej ako preskúmvanej veci Krajský súd v Trenčíne viazaný nie je (čl. 2 ods. 2 CSP).

25. Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvej inštancie, vychádzajúc zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a miery úspechu, pričom svoje rozhodnutie zrozumiteľne a jasne odôvodnil.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

31. Keďže žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná, odvolací súd jej podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP vo vzťahu k žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

32. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
  - dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
  - v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
  - dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).